

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/73/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118304352
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:6118304352.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a Mgr. Márie Kašíkovej, v právnej veci žalobkyne: C. T., nar. XX.X.XXXX, bytom A. T. XXXX/XX, XXX XX X., právne zastúpenej: JUDr. František Kurnota, advokát so sídlom G. D. XXXX/X, XXX XX C., proti žalovanému: C. J., nar. X.X.XXXX, bytom M. G. XXX, XXX XX M. G., právne zastúpenému: JUDr. Peter Bartoš, advokát so sídlom T. L. X, XXX XX J., v konaní o zaplatenie 8.500 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Námestovo, č.k. 11C/41/2018-58 zo dňa 25. októbra 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok prvoinštančného súdu z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd uložil žalovanému zaplatiť žalobkyni 8.500 € s 5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 8.500 € od 20.5.2018 do zaplatenia, všetko do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Z výsledkov vykonaného dokazovania považoval za preukázané, že 26.1.2018 žalobkyňa ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzatvorili podľa § 657 a nasl. OZ zmluvu o pôžičke, predmetom ktorej bolo poskytnutie pôžičky - peňažných prostriedkov veriteľom dlžníkovi, ktorý sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby a stanoveným spôsobom vrátiť. Podľa článku II. označenej zmluvy, veriteľ sa zaviazal poskytnúť dlžníkovi pôžičku v nominálnej hodnote 8.500 € v hotovosti do rúk dlžníka pri podpise zmluvy. Dlžník svojim podpisom na zmluve potvrdil prijatie a prevzatie sumy uvedenej v bode 1. tohto článku zmluvy od veriteľa v hotovosti. Podľa článku III. označenej zmluvy si zmluvné strany dohodli spôsob vrátenia pôžičky dlžníkom s tým, že v prípade, ak sa dlžník omešká s úhradou čo i len jednej splátky, stáva sa splatný celý dlh. Zmluvné strany sa zároveň dohodli, že pôžička je poskytnutá bezúročne. V predmetnom konaní boli produkované dve skupiny navzájom antagonistických tvrdení, a to tvrdenie žalobkyne, že žalovanému reálne odovzdala sumu 8.500 €, ktorú si od nej žalovaný prevzal a tvrdenie žalovaného, že od žalobkyne sumu 8.500 € ako pôžičku neprevzal. Úlohou súdu bolo zistiť, ktorá strana sporu klame a uvádza subjektívne alebo objektívne nepravdivé tvrdenia. V tomto smere musel prihliadať predovšetkým na to, ktorá strana sporu uniesla dôkazné bremeno. Dôkazné bremeno zákon označuje ako procesnú zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, pokiaľ je určované výsledkom vykonaného dokazovania. Po zvážení všetkých v konaní produkovaných tvrdení dospel k záveru, že žaloba je v celom rozsahu dôvodná, tento záver oprel primárne o vyhlásenie žalovaného obsiahnuté v článku II. bod 2. predmetnej zmluvy o pôžičke, v zmysle ktorého žalovaný podpisom na označenej zmluve potvrdil prijatie a prevzatie sumy 8.500 € od žalobkyne v hotovosti. Skutočnosť, že žalovaný Zmluvu o pôžičke 26.1.2018 podpísal, svedčí pre záver, že predmet pôžičky od žalobkyne prevzal. Inak by bolo celkom nelogické, aby podpísal zmluvu obsahujúcu jeho prehlásenie o prevzatí peňazí. Účastníkom občianskoprávných zmluvných vzťahov by malo byť umožnené spoľahnúť sa na to, že celkom zrejmy obsah ich zmluvných dojednaní nemôže byť vyvrátený na základe prostého popretia jednej zmluvnej strany, ktorá nechce niesť následky porušenia povinnosti zo zmluvného vzťahu. Tvrdenia žalovaného, v zmysle ktorých predmetná zmluva o pôžičke mala v podstate simulovať inú

dohodu, podľa ktorej suma 8.500 € mala byť protihodnotou za ponechania zariadenia v prevádzke, ktorú žalobkyňa ukončila, resp. byť kompenzáciou nákladov spoločného podnikania, súd považoval za nevierohodné. Obranu žalovaného súd vyhodnotil ako účelovú a vzhľadom na nepreukázanie spojitosti predmetného záväzkového vzťahu so spoločným podnikaním sporových strán, považoval za nadbytočné a nehospodárne dokazovať za akých okolností a s akým výsledkom došlo k ukončeniu ich spoločného podnikania, teda ako si po ukončení spoločného podnikania vzájomne vyrovnávali svoje záväzky atď. S prihliadnutím na uvedené potom žalobe žalobkyne v celom rozsahu vyhovel s poukazom na ust. § 517 ods. 1 veta prvá ods. 2 OZ v spojitosti s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., priznal jej i ňou požadovaný úrok z omeškania s tým, že výška úrokovej sadzby k prvému dňu omeškania, k 20.5.2018, predstavovala zákonný ročný úrok v občianskoprávných vzťahoch 5,00% ročne. O nároku na náhradu trov konania rozhodol s prihliadnutím na úspech žalobkyne v spore.

2. Proti rozsudku okresného súdu doručil v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Poprel, že by medzi ním a žalobkyňou niekedy došlo k skutočnému odovzdaniu sumy pôžičky, že by si bol kedykoľvek a na akýkoľvek účel požičal akékoľvek finančné prostriedky od žalobkyne. Žalobkyňa reálne z údajnej pôžičky nevyplatila žalovanému žiadnu finančnú čiastku. Žalovaný na základe naliehania žalobkyne podpísal zmluvu o pôžičke napriek tomu, že reálne takýto právny vzťah medzi nimi neexistoval. Cieľom žalobkyne bolo, aby si predmetnou zmluvou o pôžičke zabezpečila svoju neoprávnenú kompenzáciu nákladov zo spoločného podnikania. Po ukončení spoločného podnikania si žalobkyňa zobrala z prevádzky všetky veci a celé vybavenie, ktoré prevádzke podniku poskytla a žalovanému predložila spornú zmluvu o pôžičke. Chcela si tak zabezpečiť, aby jej žalovaný takouto formou vyplatil jej údajné náklady v rámci účasti na podnikaní, konkrétne čas, ktorý investovala do podnikania a veci a vybavenie poskytnuté prevádzke, ktoré si však všetky zobrala. Žalovaný dodnes nemá žiadne peniaze v rámci zisku z predmetného podnikania, pričom žalobkyňa takýto zisk požaduje formou zmluvy o pôžičke, aj napriek tomu, že vygenerovaný nebol. Na preukázanie uvedených skutočností žalovaný navrhoval výsluch svedkov, ktorí by potvrdili vyššie uvedené skutočnosti ohľadne prevádzky, konkrétne výmenu zariadenia prevádzky poskytnutého žalobkyňou za podpis zmluvy o pôžičke a takisto skutočnosti ohľadne podpisu zmluvy o pôžičke. Navrhoval tiež vykonať listinné dôkazy podporujúce jeho tvrdenia. Tým, že súd prvej inštancie odmietol vykonať žalovaným navrhované dôkazy, znemožnil svojim nesprávnym procesným postupom žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žiadal preto rozsudok okresného zrušiť, vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného žiadala rozsudok okresného súdu ako správny potvrdiť. Zotrvala na tvrdení o tom, že dňa 26.01.2018 uzatvorila so žalovaným Zmluvu o pôžičke, na základe ktorej mu poskytla v hotovosti pri podpise predmetnej zmluvy sumu vo výške 8.500 €, čo žalovaný potvrdil vlastnoručným podpisom, navyše úradne overeným. Počas konania žalovaný nikdy žiadne listinné dôkazy nepredložil, ani nespomenul a nešpecifikoval ich ani v odvolaní. Čo sa týka navrhnutých svedkov, žalovaný chcel ich výsluchom preukázať jednak skutočnosti, ktoré neboli sporné a jednak nimi chcel preukázať priebeh ako bola uzatvorená zmluva o pôžičke. Súd prvého stupňa správne postupoval, keď nevykonával tento dôkaz. Sám žalovaný na pojednávaní potvrdil, že pri uzatváraní zmluvy o pôžičke, resp. pri preberaní finančných prostriedkov nebol nik prítomný, okrem sporových strán. Svedok sa mal vyjadriť k okolnostiam uzatvorenia predmetnej zmluvy o pôžičke, ktoré mu mali byť známe len z verzie žalovaného.

4. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v podanom odvolaní a súc viazaný odvolacími dôvodmi (§ 379, § 380 CSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario odvolaním napadnuté rozhodnutie prvoinštančného súdu postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b/ v súvislosti s ust. § § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Rozsah dôkazného bremena, teda okruh skutočností, ktoré musí účastník preukázať, zásadne určuje hmotnoprávna norma, ktorá je na sporný vzťah aplikovaná. Z nej potom vyplýva aj to, kto je nositeľom dôkazného bremena, teda ktorá zo strán je povinná stanovený okruh skutočností preukázať. V preskúmvanej veci sa žalobkyňa domáhala zaplatenia sumy 8.500 € s príslušenstvom titulom poskytnutej pôžičky.

6. Podľa ust. § 657 OZ, zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

7. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že pre uzavretie dohody o pôžičke sa nevyžaduje písomná forma, takže táto zmluva môže byť uzavretá aj ústne alebo konkludentným spôsobom. Podstatnou náležitosťou obsahu takejto dohody je okrem označenia zmluvných strán predovšetkým určenie predmetu pôžičky, z obsahu zmluvy musí vyplývať i povinnosť dlžníka vrátiť veci rovnakého druhu (peňazí). Keďže táto zmluva je reálnou zmluvou (kontraktom), k jej uzavretiu zákon vyžaduje i skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi. Dokiaľ k odovzdaniu peňazí nedôjde, medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky nevznikne (napríklad rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 30. júna 2010, sp. zn. 3Cdo 325/2009). Potom, aj keby všetky náležitosti právneho úkonu, vrátane náležitosti vôle boli dané, pre posúdenie otázky platnosti zmluvy o pôžičke je preto nevyhnutné zistiť, či došlo k jej poskytnutiu a odovzdaniu peňazí. Skutočnosť poskytnutia pôžičky v konaní vždy preukazuje veriteľ, v danom prípade žalobkyňa. Ani napriek písomne formulovanej zmluve o pôžičke neobstojí právny záver okresného súdu o tom, že nebolo povinnosťou žalobkyne preukázať, že k pôžičke, teda k jej poskytnutiu skutočne došlo. V tejto súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti, že sa musí preukázať skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi, preto bolo potrebné skúmať a zisťovať, či žalobkyňa ku dňu uzatvorenia zmluvy o pôžičke, k tvrdenému odovzdaniu pôžičky žalovanému aj k jej prevzatíu žalovaným, disponovala finančnou čiastkou 8.500 €, ktorú mala pred overením podpisu žalovaným u notára žalovanému poskytnúť. Potrebné je dať do pozornosti, že pôžička podľa § 657 OZ je reálnym kontraktom, teda je právne perfektným v náležitostiach zmluvy zavŕšeným kontraktom, iba ak peniaze boli skutočne odovzdané. Je preto potrebné skúmať spoločnú vôľu zmluvných strán na uskutočnení takéhoto právneho úkonu. Z výpovede žalovaného vyplýva, že vôľou žalobkyne bolo získať dôkaz o určitom práve na zaplatenie sumy od žalovaného na kompenzáciu nákladov zo spoločného podnikania, pričom nemožno ustáliť vôľu žalovaného, ktorú podpisom zmluvy o pôžičke prejavil, najmä, či jeho vôľou bolo získať pôžičku od žalobkyne. Nakoľko prvoinštančný súd na zistenie týchto skutočností dokazovanie nezameral, odvolací súd považoval jeho rozhodnutie za predčasné a ako také ho z dôvodu nevykonania žalovaným navrhnutých dôkazov zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. b/ v súvislosti s ust. § 391 ods. 1 CSP).

8. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
 - b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
 - c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
 - d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
 - e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
 - f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
- (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)